

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

La història passa també a la xarxa

No només serà important i necessari haver de recórrer a les xarxes socials per treballar la història recent. És que a més a més, l'APA ja reconeix un sistema de citació bibliogràfica de les xarxes socials.

Les xarxes socials com a font per a la història i el periodisme

→ Sergio Rigo Martínez *

Les xarxes socials són una de les principals eines d'informació, les quals, sobretot la joventut, empra per informar-se sobre el que està passant al món. Reuters no fa molt va publicar un informe que parlava que el 39 % dels joves entre 18-24 anys, afirmava que les xarxes eren la seva principal font d'informació. Fa alguns anys, els Moviments Socials bolcaren la seva activitat a

les xarxes: tant per reivindicar allò que volien canviar, com per convocar a la ciutadania a manifestacions. Tots recordam els grans esdeveniments de Facebook, sobretot en l'època del 15-M, però també han servit com a «finestres» perquè qualsevol usuari pogués veure el que estava passant a un determinat indret: per exemple durant la Primavera Àrab o fins a l'actual Guerra a Ucraïna. Aquestes fonts, per tant, han canviat per complet l'ecosistema periodístic, però també ens ha servit als historiadors, com es-

xen per documentar allò que ha passat, però també s'han convertit en «contenedors» d'allò que s'ha emès, per exemple, a televisió. Qui no s'ha trobat amb, per exemple, fragments dels informatius sobre l'11S, o comptes amb anuncis dels

país per a rescatar el nostre passat.

Al confinament, alguns arxius tingueren una iniciativa molt encertada: salvaguardar tot allò que la ciutadania pujava a les xarxes socials. Per exemple, l'Arxiu del So i la Imatge del Consell de Mallorca va fer el recull amb l'etiqueta #ArxiuConfinamentMallorca i, per primera vegada, s'empraren aquestes eines com a fonts de la història convertint-se en testimonis vàlids per poder construir el relat d'allò que va succeir.

Les xarxes, per tant, ens servei-

anys 70 pujats a TikTok?

Aquests «arxius» fan, per tant, que en moltes ocasions, els usuaris, de manera àgil, puguin tenir una petita aproximació a un fet històric, encara que la seva presentació pugui ser desordenada, aleatòria o fragmentada, però això no ens ha de fer menysprear la possibilitat de «democratitzar» i fer més senzill, amable i accessible la disciplina històrica.

* Historiador (UIB) i Màster en Periodisme i Comunicació Digital (UOC)

TEMA

Esport i societat

Seria molt important estudiar la rellevància de l'antisemitisme i la classe social dels esportistes, en la permanència o desaparició de les principals societats esportives sorgides a Mallorca durant el primer terç del segle XX.

Els cent anys de l'Athletic FC de Palma

→ Manuel García Gargallo *

El 13 de setembre de 1922 es va fundar a Palma l'Athletic Football Club, societat de futbol que va aconseguir fer-se un lloc entre els dos grans equips de la ciutat: RCD Mallorca (llavors Alfons XIII FC, de 1916) i Atlètic Balears (llavors Balears FC, de 1920), el primer creat per nobles i terratinents i el segon

per obrers i treballadors. El club va representar durant els anys 20 i 30 una tercera via: la classe mitjana de comerciants i petitburguesos de la ciutat. Els seus colors eren verd i grana i calçons negres, fins que el 1934 adoptà els colors del seu homònim de Bilbao.

La seva figura més rellevant fou Antoni Forteza Piña (1901-1969), propietari del Forn de Santa Eulàlia, situat a la plaça d'Espanya, que fou cofundador i president. Ell va representar un tret específic del

club, pendent d'estudi: la important presència de llinatges d'origen xueta entre els seus fundadors i directius.

El 1929 assolí la primera categoria del Campionat de Mallorca i inaugurava el camp de sa Punta, a l'encreuament de les carreteres de Sòller i Valldemossa (actual plaça d'Abu Yahya). Durant els anys 30 fou virtualment el tercer club de la ciutat, darrere balearicos i mallor-

quinistes, fins a superar-los la temporada 1939-40 en guanyar el Campionat de Mallorca. Però el 1942 es veié obligat a desallotjar el seu camp; davant la impossibilitat de sobreviure fou absorbit pel Balears FC, al qual va llegar el seu nom.

Fou també societat poliesportiva amb seccions d'atletisme, bàsquet i boxa. En especial fou rellevant la de bàsquet, dels primers equips fundats a Palma, jugant el seu primer partit el 13 de novembre de 1932.

Més enllà del factor competitiu, l'Athletic FC fou exponent d'una incipient classe mitjana que s'incorporava a la modernitat esportiva, sorgida al marge dels dos grans clubs de la ciutat. La postguerra i l'antisemitisme podrien explicar, entre d'altres, el seu final l'any 1942.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

TEMA

Jam session

Aquesta expressió fa referència a la improvisació musical en melodies conegudes, sense cap mena de preparació prèvia. Però és aquí on es demostra on hi ha els bons músics que s'han preparat bé per poder fer una bona improvisació.

Pere Rei y Ricardo Manzano. Jazz insuperable en CatsMusics

→ Eduardo del Valle Pérez *

Woody Allen, apassionat del jazz de Nova Orleans, diu una vegada: «Lamento dirlo, però no tenc lo que se requiere: oído, tono, ritmo, sentimiento». Justo lo opuesto a lo que vi en Ricardo Manzano (pianista, teclista y productor musical de larguísima trayectoria e impecable currículum) cuando dirigía una Jam Session, en CatsMusics

(Santa Maria del Camí) el pasado agosto: oído, tono, ritmo, sentimiento, pasión, tablas y arrebatadora maestría.

A la guitarra, Pere Rei, enamorado de la libertad y la improvisación que el Jazz concede, deleitaba con un sonido profundo, sabio y fresco, diría, fruto de años de estudio y práctica. La música despierta en él su lado espiritual, a través de la creatividad cuando compone, la interpretación cuando toca, la tenacidad en el estudio de su instrumento, la humildad para tocar apasio-

nadamente y dejar de lado el ego que busca la aprobación del público.

Persona polifacética, dibujante de cómic, amante del arte y magnífico guitarrista de Jazz, Pere construyó el mismo su club CatsMusics, con una decoración exquisita donde los amantes del jazz, la fotografía, la literatura, la escultura, el cómic, el cine, etc., hallarán gratas sorpresas en los rincones más inesperados.

Y fue en ese entorno tan propicio para las musas, donde Pere Rei conoció a Ricardo Manzano cuando

hace unos años subió al escenario y se puso al teclado. No es de extrañar que la confluencia de dos músicos tan sobresalientes atraiga a actores, directores de cine, escritores, bailarines, pintores y artistas hacia un espacio tan particular.

La genialidad inimitable de Ricardo Manzano para dirigir, inspirar y despertar lo mejor de los músicos que tocan con él, es notable. Hace vibrar al público con improvisaciones imposibles, envolviéndolo en las notas que vuelan de sus dedos al acariciar el teclado con seguridad, perspicacia y velocidad inalcanzable, para llevarlo a un éxtasis que finaliza, inevitablemente, con estallidos de admiración y aplausos. Extraordinario.

* Cap de Digitalització i Preservació Digital. Servei de Documentació i Arxiu (UIB)